2026/584

17.3.2026

ΑΠΟΦΑΣΗ (ΚΕΠΠΑ) 2026/584 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 16ης Μαρτίου 2026

προς στήριξη της ανάπτυξης ικανοτήτων στην Αφρική για μια Αφρική χωρίς νάρκες

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, και ιδίως το άρθρο 28 παράγραφος 1 και το άρθρο 31 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη την πρόταση του Ύπατου Εκπροσώπου της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Η Ένωση θα πρέπει να εργαστεί για να επιτύχει υψηλό βαθμό συνεργασίας σε όλους τους τομείς των διεθνών σχέσεων με σκοπό τη διαφύλαξη της ειρήνης, την πρόληψη των συγκρούσεων και την ενίσχυση της διεθνούς ασφάλειας, σύμφωνα με τους σκοπούς και τις αρχές του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.

(2) Η σύμβαση για την απαγόρευση της χρήσης, της αποθήκευσης, της παραγωγής και της διακίνησης ναρκών κατά προσωπικού και για την καταστροφή τους (στο εξής: η σύμβαση) τέθηκε σε ισχύ την 1η Μαρτίου 1999 και αποτελεί το κεντρικό διεθνές πλαίσιο για τον τερματισμό των δεινών και των απωλειών που προκαλούν οι νάρκες κατά προσωπικού.

(3) Στις 15 Δεκεμβρίου 2016 το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε την Παγκόσμια στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την εξωτερική πολιτική και την πολιτική ασφαλείας, και την υποστήριξη της Ένωσης για την εφαρμογή της σύμβασης που θα συμβάλλει στην ενίσχυση της ανθρώπινης ασφάλειας, όπως προβλέπεται στην εν λόγω στρατηγική.

(4) Στις 10 Δεκεμβρίου 2019 το Συμβούλιο ενέκρινε συμπεράσματα με τίτλο «Οικοδομώντας μια βιώσιμη Ευρώπη έως το 2030 — Η πρόοδος μέχρι σήμερα και τα επόμενα βήματα» προς στήριξη της υλοποίησης της Ατζέντας του 2030 για βιώσιμη ανάπτυξη που εγκρίθηκε από τα Ηνωμένα Έθνη, και των στόχων της βιώσιμης ανάπτυξης. Επιπροσθέτως, η Ένωση υποστηρίζει σταθερά την οικουμενική ισχύ και την εφαρμογή της σύμβασης με μια σειρά αποφάσεων του Συμβουλίου, μεταξύ των οποίων οι αποφάσεις (ΚΕΠΠΑ) 2017/1428 ([1]), (ΚΕΠΠΑ) 2020/905 ([2]), (ΚΕΠΠΑ) 2021/257 ([3]) και (ΚΕΠΠΑ) 2025/781 ([4]).

(5) Στις 27 Μαΐου 2024 το Συμβούλιο εξέδωσε συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τη θέση της ΕΕ όσον αφορά την ενίσχυση της απαγόρευσης ναρκών κατά προσωπικού ενόψει της πέμπτης διάσκεψης επισκόπησης της σύμβασης.

(6) Κατά την πέμπτη διάσκεψη επισκόπησης της σύμβασης, η οποία πραγματοποιήθηκε στη Siem Reap-Angkor της Καμπότζης, το 2024, τα κράτη μέρη της σύμβασης ενέκριναν το σχέδιο δράσης Siem Reap-Angkor 2025-2029, το οποίο παρέχει χάρτη πορείας όσον αφορά την εφαρμογή και την οικουμενική ισχύ της σύμβασης με βάση τα επιτεύγματα προηγούμενων σχεδίων δράσης.

(7) Στις 14 Απριλίου 2025 το Συμβούλιο εξέδωσε την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2025/781 προς στήριξη του σχεδίου δράσης Siem Reap-Angkor 2025-2029,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

([1]) Απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2017/1428 του Συμβουλίου, της 4ης Αυγούστου 2017, προς στήριξη της υλοποίησης του σχεδίου δράσης του Μαπούτο για την εφαρμογή της σύμβασης του 1997 για την απαγόρευση της χρήσης, της αποθήκευσης, της παραγωγής και της διακίνησης ναρκών κατά προσωπικού και για την καταστροφή τους (ΕΕ L 204 της 5.8.2017, σ. 101, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2017/1428/oj).

([2]) Απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2020/905 του Συμβουλίου, της 29ης Ιουνίου 2020, περί τροποποίησης της απόφασης (ΚΕΠΠΑ) 2017/1428 προς στήριξη της υλοποίησης του σχεδίου δράσης του Μαπούτο για την εφαρμογή της σύμβασης του 1997 για την απαγόρευση της χρήσης, της αποθήκευσης, της παραγωγής και της διακίνησης ναρκών κατά προσωπικού και για την καταστροφή τους (ΕΕ L 207 της 30.6.2020, σ. 35, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2020/905/oj).

([3]) Απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2021/257 του Συμβουλίου, της 18ης Φεβρουαρίου 2021, προς στήριξη του σχεδίου δράσης του Όσλο για την εφαρμογή της σύμβασης του 1997 για την απαγόρευση της χρήσης, της αποθήκευσης, της παραγωγής και της διακίνησης ναρκών κατά προσωπικού και για την καταστροφή τους (ΕΕ L 58 της 19.2.2021, σ. 41, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/257/oj.

([4]) Απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2025/781 του Συμβουλίου, της 14ης Απριλίου 2025, προς στήριξη του σχεδίου δράσης της Siem Reap-Angkor για την εφαρμογή της σύμβασης του 1997 για την απαγόρευση της χρήσης, της αποθήκευσης, της παραγωγής και της διακίνησης ναρκών κατά προσωπικού και για την καταστροφή τους (ΕΕ L, 2025/781, 15.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2025/781/oj).

Άρθρο 1

1. Η Ένωση υποστηρίζει τα κράτη μέρη της σύμβασης για την απαγόρευση της χρήσης, αποθήκευσης, παραγωγής και μεταφοράς αντιαρματικών ναρκών και για την καταστροφή τους (η «Σύμβαση») στην Αφρική που έχουν πληγεί από νάρκες, στην ενίσχυση των εθνικών ικανοτήτων αποναρκοθέτησης και στην εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους βάσει του άρθρου 5 της σύμβασης για την απαγόρευση της χρήσης, αποθήκευσης, παραγωγής και μεταφοράς ναρκών κατά προσωπικού και για την καταστροφή τους (η «Σύμβαση»), συμβάλλοντας παράλληλα στην επίτευξη των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών. Η Ένωση εφαρμόζει την εν λόγω υποστήριξη μέσω επιχειρησιακής δράσης.

2. Σκοπός της επιχειρησιακής δράσης της Ένωσης που αναφέρεται στην παράγραφο 1, είναι η συνεισφορά στην ανθρώπινη ασφάλεια μέσα από τη στήριξη της εφαρμογή της σύμβασης, σύμφωνα με τους στόχους του σχεδίου δράσης της Siem Reap-Angkor 2025-2029 και της ευρωπαϊκής στρατηγικής ασφάλειας.

3. Η επιχειρησιακή δράση που αναφέρεται στην παράγραφο 1 περιγράφεται λεπτομερώς στο παράρτημα της παρούσας απόφασης.

Άρθρο 2

Για να επιτύχει τον σκοπό της επιχειρησιακής δράσης της Ένωσης που αναφέρεται στο άρθρο 1 παράγραφο 2, η Ένωση στηρίζει τους ακόλουθους ειδικούς στόχους:

α) ενίσχυση των προσπαθειών των κρατών μερών της σύμβασης στην Αφρική για να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις που υπέχουν βάσει του άρθρου 5 της σύμβασης όσον αφορά την εκκαθάριση ναρκοπεδίων, μέσω της ανάπτυξης ικανοτήτων·

β) προώθηση της ανταλλαγής γνώσεων και εμπειριών σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 5 της σύμβασης·

γ) απόδειξη της δέσμευσης της Ένωσης και των κρατών μελών της υπέρ των στόχων της σύμβασης και εξασφάλιση κατάλληλης προβολής της εν λόγω δέσμευσης.

Άρθρο 3

1. Ο Ύπατος Εκπρόσωπος της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας (στο εξής: ο «Ύπατος Εκπρόσωπος») είναι υπεύθυνος για την εφαρμογή της παρούσας απόφασης.

2. Η τεχνική υλοποίηση των έργων που σχετίζονται με τους συγκεκριμένους στόχους που καθορίζονται στο άρθρο 2 ανατίθεται στο Ερευνητικό Ίδρυμα των Ηνωμένων Εθνών για τον Αφοπλισμό (UNIDIR) σε συνεργασία με τη Συμβουλευτική Ομάδα για τις Νάρκες (MAG).

3. Το UNIDIR υλοποιεί τα έργα που σχετίζονται με τους συγκεκριμένους στόχους που αναφέρονται στο άρθρο 2 υπό την ευθύνη του Ύπατου Εκπροσώπου. Για τον σκοπό αυτό, ο Ύπατος Εκπρόσωπος προβαίνει στις αναγκαίες ρυθμίσεις με το UNIDIR.

Άρθρο 4

1. Το ποσό δημοσιονομικής αναφοράς για την υλοποίηση των έργων που αναφέρονται στο άρθρο 1 ανέρχεται σε 3 000 000,36 EUR.

2. Οι δαπάνες που χρηματοδοτούνται από το ποσό αναφοράς που ορίζεται στην παράγραφο 1 γίνεται σύμφωνα με τους κανόνες και τις διαδικασίες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης.

3. Η Επιτροπή εποπτεύει την ορθή διαχείριση των δαπανών που χρηματοδοτούνται από το ποσό που ορίζεται στην παράγραφο 2. Για τον σκοπό αυτό, συνάπτει την απαραίτητη συμφωνία με το UNIDIR. Η συμφωνία αυτή ορίζει ότι το UNIDIR πρέπει να εξασφαλίζει την αναγνωρισιμότητα και την προβολή της συνεισφοράς της Ένωσης, αναλόγα με το το μέγεθος της εν λόγω συνεισφοράς.

4. Η Επιτροπή επιδιώκει να συνάψει τη συμφωνία που αναφέρεται στην παράγραφο 3 το ταχύτερο δυνατόν μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας απόφασης. Ενημερώνει το Συμβούλιο για τυχόν δυσκολίες στην εν λόγω διαδικασία και για την ημερομηνία σύναψης της συμφωνίας.

5. Το UNIDIR υλοποιεί την επιχειρησιακή δράση που αναφέρεται στο άρθρο 1 σύμφωνα με την απόφαση για την ενίσχυση της οικονομικής διακυβέρνησης και της διαφάνειας, εντός της Μονάδας Υποστήριξης της εφαρμογής που εγκρίθηκε το 2015 κατά τη δέκατη τέταρτη συνέλευση των κρατών μερών της σύμβασης. Το UNIDIR παρέχει, περιγραφικές και τριμηνιαίες εκθέσεις καθώς και λογικό πλαίσιο και πίνακα δραστηριοτήτων, όπως καθορίζεται στο παράρτημα.

Άρθρο 5

1. Ο Ύπατος Εκπρόσωπος ενημερώνει το Συμβούλιο για την εφαρμογή της παρούσας απόφασης βάσει τακτικών εκθέσεων τις οποίες καταρτίζει το UNIDIR. Οι εν λόγω εκθέσεις αποτελούν τη βάση για την αξιολόγηση που πραγματοποιείται από το Συμβούλιο.

2. Η Επιτροπή παρέχει στο Συμβούλιο πληροφορίες για τις χρηματοδοτικές πτυχές της εφαρμογής της παρούσας απόφασης.

Άρθρο 6

1. Η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει την ημερομηνία της έκδοσής της.

2. Η παρούσα απόφαση λήγει 36 μήνες μετά την ημερομηνία σύναψης της συμφωνίας που αναφέρεται στο άρθρο 4 παράγραφος 3 ή έξι μήνες μετά την της έναρξη ισχύος της, εάν δεν έχει συναφθεί η εν λόγω συμφωνία εντός της περιόδου αυτής.

Βρυξέλλες, 16 Μαρτίου 2026.

Για το Συμβούλιο

Η Πρόεδρος

K. KALLAS

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΟΥ

Προσπάθειες για μια Αφρική χωρίς νάρκες: Οικοδόμηση αφρικανικών ικανοτήτων για την εξάλειψη των απειλών που συνεπάγονται οι νάρκες κατά προσωπικού για την ειρήνη, την ασφάλεια και την ανάπτυξη

Ιστορικό και σκεπτικό

Η διεθνής κοινότητα έχει χορηγήσει δισεκατομμύρια δολάρια ως απάντηση σε αιτήματα διεθνούς συνεργασίας και αρωγής προς στήριξη των κρατών στην εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους στο πλαίσιο της σύμβασης για την απαγόρευση των ναρκών κατά προσωπικού (APMBC). Αυτή η στήριξη επέτρεψε την αποναρκοθέτηση μεγάλων εκτάσεων γης και την καταστροφή μεγάλων ποσοτήτων ναρκών κατά προσωπικού σε εύθραυστα, χαμηλού δυναμικού και πληττόμενα από συγκρούσεις περιβάλλοντα. Οι συγκεκριμένες προσπάθειες εξάλειψαν τις απειλές κατά της ευημερίας των πολιτών, μείωσαν το ανθρώπινο κόστος που συνεπάγονται αυτά τα όπλα και έθεσαν τα θεμέλια για την επίτευξη ειρήνης, ασφάλειας και βιώσιμης ανάπτυξης.

Παρά τις προσπάθειες που καταβλήθηκαν σε παγκόσμιο επίπεδο, τριάντα τρία συμβαλλόμενα κράτη της APMBC έχουν εκκρεμείς υποχρεώσεις για την ολοκλήρωση του έργου αυτού βάσει του άρθρου 5. Κατά την προετοιμασία της πέμπτης διάσκεψης επισκόπησης των συμβαλλόμενων κρατών, τα βασικά ενδιαφερόμενα μέρη επισήμαναν ότι δεν έχουν καλυφθεί οι ανάγκες πολλών συμβαλλόμενων κρατών που είχαν υποβάλει αιτήματα παράτασης βάσει του άρθρου 5 για την ολοκλήρωση της καταστροφής ναρκών κατά προσωπικού στις χώρες τους ([1]). Όπως μπορεί να γίνει κατανοητό, οι περισσότεροι διμερείς χορηγοί κρατών επικεντρώνουν τις προσπάθειές τους στα συμβαλλόμενα κράτη με τους πλέον σοβαρούς κινδύνους και εκεί όπου ο ανθρώπινος πόνος που προκαλείται από αυτά τα όπλα είναι οξύτερος. Πολλά άλλα συμβαλλόμενα κράτη έχουν συγκριτικά χαμηλά ή μεσαία επίπεδα μόλυνσης και δυσκολεύονται να εξασφαλίσουν επαρκή εθνική ή διεθνή χρηματοδότηση για τη διεξαγωγή επιθεωρήσεων και δραστηριοτήτων εκκαθάρισης ναρκοπεδίων. Για τις περιπτώσεις αυτές, το σχέδιο δράσης Siem Reap-Angkor (SRAAP) 2025-2029 περιλαμβάνει διάταξη για τη «διερεύνηση της σκοπιμότητας σύστασης εθελοντικού καταπιστευματικού ταμείου προς στήριξη των θιγόμενων συμβαλλόμενων κρατών που επιζητούν να εξασφαλίσουν διεθνή συνδρομή για τις νομικές και χρονικά δεσμευτικές δεσμεύσεις τους βάσει του άρθρου 5 της σύμβασης» ([2]).

Δεκαέξι από τα τριάντα τρία συμβαλλόμενα κράτη με εκκρεμείς υποχρεώσεις βάσει του άρθρου 5 βρίσκονται στην αφρικανική ήπειρο ([3]). Εννέα αφρικανικές χώρες έχουν υποβάλει λεπτομερή, κοστολογημένα και πολυετή προγράμματα εργασιών προς εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους βάσει του άρθρου 5 ([4]). Πέντε εξ αυτών έλαβαν τα χαμηλότερα επίπεδα χρηματοδότησης της δράσης κατά των ναρκών κατά την περίοδο 2019-2023 (Τσαντ, Αιθιοπία, Μαυριτανία, Νίγηρας και Σενεγάλη), ενώ ένα (Γουινέα Μπισάου) έλαβε μηδενική ή ελάχιστη χρηματοδότηση από το 2018. Ορισμένα από τα κράτη αυτά βρίσκονται στο στάδιο της ολοκλήρωσης. Για παράδειγμα, η Γουινέα Μπισάου φέρεται να χρειάζεται λίγο πάνω από 7,5 εκατ. USD για να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της βάσει του άρθρου 5, η Μαυριτανία 3,7 εκατ. USD και η Σενεγάλη 8,9 εκατ. USD ([5]).

Με την προτεινόμενη δράση επιδιώκεται να δοθεί η δυνατότητα στα αφρικανικά συμβαλλόμενα κράτη να εκπληρώσουν τις εκκρεμείς υποχρεώσεις τους βάσει του άρθρου 5 και να καταδειχθεί ότι η δράση κατά των ναρκών εξακολουθεί να σώζει ζωές και να καθιστά δυνατή τη βιώσιμη ανάπτυξη. Ως εκ τούτου, η Αφρική είναι μια ήπειρος στην οποία η ΕΕ και τα κράτη μέλη της μπορούν να επικεντρωθούν στη στήριξη καινοτόμων προσεγγίσεων «για να βοηθήσουμε τους εταίρους μας να επιτύχουν τον κοινό μας στόχο για έναν κόσμο χωρίς νάρκες» ([6]). Ο γενικός σκοπός και οι στόχοι της δράσης αυτής ευθυγραμμίζονται στενά με την εντολή που έλαβε από τα κράτη μέλη το Ερευνητικό Ίδρυμα των Ηνωμένων Εθνών για τον Αφοπλισμό (UNIDIR) ([7]), καθώς και με την ερευνητική στρατηγική του προγράμματος του UNIDIR για τα συμβατικά όπλα και πυρομαχικά (CAAP). Το CAAP του UNIDIR θα υλοποιήσει τη δράση αυτή σε στενό συντονισμό με τη Μονάδα υποστήριξης της εφαρμογής της APMBC (APMBC-ISU) και σε συνεργασία με τη Συμβουλευτική Ομάδα για τις νάρκες (MAG) και άλλους σχετικούς ενδιαφερόμενους φορείς.

([1]) Βλ. π.χ., Σύμβαση για την απαγόρευση των ναρκών κατά προσωπικού — Διαδικασία αιτήματος παράτασης, Έκθεση της επιτροπής για την εφαρμογή του άρθρου 5, 2023, 21MSP-Committee-Art5-Extension-Request-Process.pdf.

([2]) Σχέδιο δράσης Siem Reap-Angkor 2025-2029, APLC/CONF/2024/15, παράγραφος 14, σ. 18, 5RC-Final-Report-en.pdf.

([3]) Στα εν λόγω συμβαλλόμενα κράτη περιλαμβάνονται η Αγκόλα, η Μπουρκίνα Φάσο, το Τσαντ, η Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό, η Ερυθραία, η Αιθιοπία, η Γουινέα Μπισάου, η Μαυριτανία, το Μαλί, ο Νίγηρας, η Νιγηρία, η Σενεγάλη, η Σομαλία, το Νότιο Σουδάν, το Σουδάν και η Ζιμπάμπουε.

([4]) Κατάσταση εφαρμογής της σύμβασης από τα συμβαλλόμενα κράτη με εκκρεμείς υποχρεώσεις, πέμπτη διάσκεψη επισκόπησης, APLC/CONF/2024/12, 13 Νοεμβρίου 2024, APLC/CONF/2024/1.

([5]) Landmine Monitor 2024, International Campaign to Ban Landmines (Διεθνής εκστρατεία για την απαγόρευση των ναρκών), Γενεύη: ICBL-CMC, Νοέμβριος 2024, Landmine-Monitor-2024-Final-Web.pdf, και Landmine Monitor, Γενεύη: ICBL-CMC, Δεκέμβριος 2025, Landmine-Monitor-2025-Final-Online.pdf.

([6]) Σύμβαση για την απαγόρευση των ναρκών κατά προσωπικού, πέμπτη διάσκεψη επισκόπησης, Siem Reap, 25-29 Νοεμβρίου 2024, Δήλωση της ΕΕ για τη διεθνή συνεργασία και αρωγή, 5RC-8ei-Coop-zz-org-European-Union.pdf.

([7]) Βλ. εντολή του UNIDIR: https://unidir.org/unidir-statute/. Βλέπε επίσης, Δραστηριότητες και επιχειρήσεις του UNIDIR, Πρώτη Επιτροπή της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών, ψήφισμα A/C.1/79/L.66, 17 Οκτωβρίου 2024. Βλ. επίσης, εργασίες της Συμβουλευτικής Επιτροπής για θέματα αφοπλισμού και του διοικητικού συμβουλίου του UNIDIR, Έκθεση του Γενικού Γραμματέα, A/80/240, 23 Ιουλίου 2025, https://unidir.org/wp-content/uploads/2025/08/UNIDIR-2025-ABDM-Report.pdf.

1. **Σκοπός και επιμέρους στόχοι**

Ο γενικός σκοπός καθώς και οι δύο αντίστοιχοι και συνδεδεμένοι, αλληλένδετοι στόχοι της παρούσας πρωτοβουλίας και δράσης, οι οποίοι, όπως αναφέρθηκε, ευθυγραμμίζονται στενά με την εντολή του UNIDIR, είναι οι ακόλουθοι:

Γενικός σκοπός: Στήριξη πέντε αφρικανικών κρατών που λαμβάνουν ελάχιστη διεθνή συνεργασία και αρωγή για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους βάσει του άρθρου 5 της σύμβασης για την απαγόρευση των ναρκών κατά προσωπικού (APMBC).

Στόχος 1. Ανάπτυξη εθνικών ικανοτήτων σε έως και πέντε αφρικανικά κράτη για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους βάσει του άρθρου 5 της APMBC.

Στόχος 2. Προώθηση και στήριξη της ανταλλαγής γνώσεων και εμπειριών σχετικά με την ανάπτυξη αφρικανικών εθνικών ικανοτήτων για την εφαρμογή των υποχρεώσεων της APMBC.

2. **Προσέγγιση: Αποτελέσματα, δικαιούχοι και δραστηριότητες**

Για την επίτευξη αυτών των δύο συνδεδεμένων και αλληλένδετων στόχων, η προτεινόμενη δράση περιλαμβάνει δύο δέσμες εργασιών (δηλαδή δραστηριότητες, εκροές, αναμενόμενα αποτελέσματα/έκβαση). Έμφαση και πρωταρχική εστίαση της δράσης είναι η οικοδόμηση και η ενίσχυση της εθνικής ικανότητας έως και πέντε αφρικανικών κρατών προκειμένου να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους βάσει του άρθρου 5 της APMBC (στόχος 1) και να γίνουν χώρες χωρίς νάρκες. Η συστηματική τεκμηρίωση των εμπειριών και η καταγραφή των προκλήσεων, των αποτελεσματικών μέτρων, των πρακτικών και των σχετικών διδαγμάτων που αντλήθηκαν δημιουργούν πολύτιμες και χρήσιμες γνώσεις. Ο δεύτερος στόχος διασφαλίζει ότι οι γνώσεις αυτές διαμοιράζονται, προωθούνται και ανταλλάσσονται προς όφελος άλλων συμβαλλόμενων κρατών της APMBC και κρατών μελών καθώς και της διεθνούς κοινότητας γενικότερα.

2.1. *Ανάπτυξη εθνικών ικανοτήτων σε έως και πέντε αφρικανικά κράτη για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους βάσει του άρθρου 5 της APMBC*

Το UNIDIR θα επιβλέπει την παροχή εθνικής αρωγής για την ανάπτυξη ικανοτήτων που θα λαμβάνει υπόψη τη διάσταση του φύλου σε έως και πέντε αφρικανικά συμβαλλόμενα κράτη τα οποία:

— ανέφεραν ότι βρίσκονται κοντά στην εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους βάσει του άρθρου 5· και

— στα οποία έχουν χορηγηθεί παρατάσεις με αποφάσεις των συνόδων των συμβαλλόμενων κρατών.

Το UNIDIR θα συνεργαστεί στενά με την APMBC-ISU καθώς και με τις αντιπροσωπίες της ΕΕ σε αφρικανικές χώρες-εταίρους για την ανάπτυξη αφρικανικών εθνικών ικανοτήτων. Δεδομένων των στοχευόμενων δικαιούχων κρατών και των τύπων δραστηριοτήτων που προβλέπονται στα αιτήματα και τα σχέδια παράτασης, το UNIDIR θα συνεργαστεί με στρατηγικό μη κυβερνητικό φορέα δράσης κατά των ναρκών που έχει υφιστάμενες ή πρόσφατες δραστηριότητες και παρουσίες στις στοχευόμενες χώρες, τη Συμβουλευτική Ομάδα για τις νάρκες. Αυτό θα συμβάλει στο να διασφαλιστεί ότι η ανάπτυξη ικανοτήτων για δραστηριότητες έρευνας και εκκαθάρισης ναρκοπεδίων μπορεί να ξεκινήσει ταχέως, χωρίς να χρειάζεται να χρησιμοποιηθούν περιορισμένοι πόροι για την εγκατάσταση κάποιας νέας παρουσίας εντός της χώρας. Στο σημείο αυτό δίνεται έμφαση στο να δοθεί η δυνατότητα στις χώρες εταίρους να αναλάβουν πλήρως την ευθύνη των προσπαθειών σε εθνικό επίπεδο για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους βάσει του άρθρου 5 με βιώσιμο τρόπο.

2.1.1. Αποτελέσματα

— **Έως δύο αφρικανικά κράτη εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις τους βάσει του άρθρου 5 της APMBC** και υποβάλλουν οικειοθελή δήλωση ολοκλήρωσης της εκκαθάρισης ναρκοπεδίων με τη στήριξη της δράσης αυτής.

— **Τρία άλλα αφρικανικά κράτη σημειώνουν πρόοδο ως προς την εκπλήρωση των υποχρεώσεων βάσει του άρθρου 5 της APMBC**.

— Σχετικές πληροφορίες θα παρέχονται στις **ετήσιες εκθέσεις του άρθρου 7 της APMBC** και στα οικεία **αιτήματα παράτασης** που υποβάλλουν στην επιτροπή του άρθρου 5.

Η πρόοδος θα ποικίλλει μεταξύ των κρατών και θα επηρεάζεται από καταστάσεις στον τομέα της ασφάλειας (π.χ. πρόσβαση σε μολυσμένες περιοχές), την ανάληψη ευθύνης και τη συμπληρωματική αρωγή που παρέχεται από τρίτους. Μπορεί να περιλαμβάνει ένα ή περισσότερα αφρικανικά συμβαλλόμενα κράτη της APMBC που θα είναι σε θέση να κηρύξουν την ολοκλήρωση των υποχρεώσεων του άρθρου 5, ενώ άλλα θα μπορούν να απελευθερώσουν γη και να κηρύξουν επαρχίες ή περιοχές απαλλαγμένες από νάρκες, να επιτύχουν άλλους ενδιάμεσους στόχους που καθορίζονται στις παρατάσεις βάσει του άρθρου 5 ([8]) και στα εθνικά σχέδια και να έχουν μια αξιόπιστη καθορισμένη πορεία προς την ολοκλήρωση ([9]). Όλα τα κράτη που είναι δικαιούχοι της δράσης θα έχουν ενισχύσει την εθνική τους ικανότητα να διαχειρίζονται με βιώσιμο τρόπο τις εναπομένουσες υποχρεώσεις που απορρέουν από το άρθρο 5.

2.1.2. Δικαιούχοι και στόχοι

Οι κύριοι δικαιούχοι και τα στοχευόμενα κράτη είναι πέντε αφρικανικά κράτη που έχουν υποβάλει λεπτομερή, κοστολογημένα και πολυετή προγράμματα εργασίας σε αιτήματα παράτασης προς εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους βάσει του άρθρου 5 της APMBC, αλλά τα οποία έχουν λάβει χαμηλά επίπεδα διεθνούς αρωγής: **Γουινέα Μπισάου, Μαυριτανία, Σενεγάλη, Νότιο Σουδάν και Ζιμπάμπουε**. Στα τέλη Οκτωβρίου του 2025, το UNIDIR επικοινώνησε με τα εν λόγω δυνητικά κράτη-δικαιούχους προκειμένου να τα ενημερώσει και να τα καλέσει να εκδηλώσουν ενδιαφέρον για την προτεινόμενη δράση ([10]). Έως το τέλος Δεκεμβρίου του 2025, το Ερευνητικό Ίδρυμα είχε λάβει πέντε θετικές απαντήσεις ([11]). Οι τελικοί ωφελούμενοι είναι πληθυσμοί, κοινότητες και μεμονωμένα άτομα, συμπεριλαμβανομένων γυναικών, ανδρών, κοριτσιών και αγοριών, που πλήττονται από τις άμεσες και έμμεσες, αρνητικές και έμφυλες επιπτώσεις των ναρκών κατά προσωπικού στις χώρες αυτές.

Επισημαίνεται ότι θα μπορούσαν να προστεθούν στον κατάλογο των δικαιούχων και των στόχων και άλλα αφρικανικά συμβαλλόμενα κράτη της APMBC, ανάλογα με τις ανάγκες και τους διαθέσιμους πόρους. Το UNIDIR μπορεί να προσεγγίσει και άλλους χορηγούς, σε συντονισμό με την ΕΥΕΔ της ΕΕ, για την επέκταση του γεωγραφικού πεδίου εφαρμογής της δράσης.

2.1.3. Δραστηριότητες και εκροές

Η δράση προβλέπει ένα σύνολο «βασικών» δραστηριοτήτων για την ανάπτυξη εθνικών ικανοτήτων σε όλα τα κράτη στόχους και δικαιούχους και προκειμένου να τους δοθεί η δυνατότητα να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους βάσει του άρθρου 5 της APMBC· και επίσης ένα «μενού» (προαιρετικών) δραστηριοτήτων και στήριξης, ανάλογα με τις προτεραιότητες των δικαιούχων και τους διαθέσιμους πόρους.

Οι «**βασικές» δραστηριότητες** και τα αντίστοιχα αποτελέσματα περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

— Διοργάνωση **συνεδρίασης** σε εθνικό επίπεδο για τη διεξαγωγή **κοινής επανεξέτασης** του αιτήματος παράτασης και του εθνικού σχεδίου, τον προσδιορισμό βασικών προτεραιοτήτων και τη διερεύνηση του κατά πόσο θα μπορούσε να είναι χρήσιμος ένας «διάλογος στο πλαίσιο εξατομικευμένης προσέγγισης», σε συντονισμό με την APMBC-ISU·

— Ανάπτυξη εργαλείου **ιεράρχησης προτεραιοτήτων** για την επίτευξη **αποτελεσμάτων** στο πλαίσιο εθνικών προσπαθειών, με σκοπό την τεκμηρίωση εξατομικευμένης προσέγγισης ή/και αιτημάτων διεθνούς συνδρομής· και

— Συμβολή στην κατάρτιση **ετήσιων εκθέσεων βάσει του άρθρου 7** και στην παροχή πληροφοριών σχετικά με την εκκαθάριση ναρκοπεδίων (ετήσιες επικαιροποιήσεις του άρθρου 5), σε συνεργασία με την APMBC-ISU.

Το UNIDIR, σε συνεργασία με τον επιχειρησιακό του εταίρο υλοποίησης της δράσης κατά των ναρκών MAG, σε συντονισμό με την APMBC-ISU, και συνεργαζόμενο με την αντιπροσωπία της ΕΕ στη χώρα, θα διοργανώσει μια αρχική κοινή συνεδρίαση εντός της χώρας με την εθνική αρχή δράσης κατά των ναρκών προς στήριξη κάθε κράτους-δικαιούχου. Αυτή η συνεδρίαση εντός της χώρας θα επανεξετάσει το αίτημα παράτασης βάσει του άρθρου 5 και το σχέδιο δράσης, θα χρησιμοποιήσει ένα εργαλείο ιεράρχησης προτεραιοτήτων του UNIDIR για τον προσδιορισμό των βασικών προτεραιοτήτων και της αλληλουχίας τους και θα διερευνήσει κατά πόσο ένας εθνικός διάλογος με τα ενδιαφερόμενα μέρη σε επίπεδο πρωτεύουσας θα μπορούσε να συμβάλει στην επίτευξη προόδου. Βασικό αποτέλεσμα της συνεδρίασης και της χρήσης του εργαλείου UNIDIR είναι η ιεράρχηση και η αλληλουχία των δραστηριοτήτων προτεραιότητας στο πλαίσιο της πορείας προς την ολοκλήρωση βάσει του άρθρου 5. Μπορεί να συμβάλει στην τεκμηρίωση του εθνικού διαλόγου με τα ενδιαφερόμενα μέρη και, εάν χρειαστεί, άλλων διεθνών αιτημάτων συνδρομής.

([8]) Βλ. https://www.apminebanconvention.org/en/implementation/article-5/extension-requests

([9]) Βλέπε π.χ., Pathways to Completion (Πορεία προς την ολοκλήρωση): Achieving A Common Goal Through Article 5 in Context, Mines Advisory Group, MAG (Επίτευξη ενός κοινού στόχου μέσω του άρθρου 5 στο πλαίσιο της Συμβουλευτικής Ομάδας για τις νάρκες), 2024, https://maginternational.org/media/filer_public/9c/d1/9cd17054-fb51-461b-ba81-16d962828267/pathways_to_completion-4.pdf

([10]) Μετά τη συνεδρίαση της Ομάδας CONOP της ΕΕ που πραγματοποιήθηκε στις 15 Οκτωβρίου 2025, και κατόπιν πρότασης και σύστασης της Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης της ΕΕ, το UNIDIR απέστειλε επίσημες επιστολές στα τέλη Οκτωβρίου του 2025.

([11]) Οι επίσημες απαντητικές επιστολές και κοινοποιήσεις διαβιβάστηκαν στην Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης της ΕΕ. Το UNIDIR επικοινώνησε επίσης με μια πρόσθετη, έκτη χώρα σε περίπτωση που ένα από τα πέντε πρωταρχικά στοχευόμενα κράτη δεν θα επιθυμούσε να επωφεληθεί από τη δράση αυτή.

Οι πληροφορίες που θα προκύψουν από αυτές τις αρχικές κοινές συνεδριάσεις επανεξέτασης και από τη χρήση του εργαλείου ιεράρχησης προτεραιοτήτων, θα τροφοδοτήσουν επίσης την έρευνα και τα προϊόντα που θα δημοσιευτούν στο πλαίσιο της παρούσας δράσης, συμβάλλοντας στο να αυξηθούν τόσο οι γνώσεις όσο και η ευαισθητοποίηση του κοινού στόχου (βλ. 2.2.3).

Ένα «**μενού» δραστηριοτήτων ανάλογα με το εκάστοτε πλαίσιο**, το οποίο περιλαμβάνει:

— **Επιθεωρήσεις** (δηλ. μη τεχνικές και τεχνικές επιθεωρήσεις, μη τεχνικές επιθεωρήσεις και τεχνικές επιθεωρήσεις), συμπεριλαμβανομένης της ανάλυσης και της αποσαφήνισης «ύποπτων» και «επιβεβαιωμένων» επικίνδυνων περιοχών·

— **Εκκαθάριση ναρκοθετημένων περιοχών**, με τη χρήση κατάλληλων μεθοδολογιών (π.χ. χειροκίνητες, μηχανικές ή μεικτές μεθοδολογίες), και υποβολή εκθέσεων προόδου·

— Δραστηριότητες ανάπτυξης ικανοτήτων για τις εθνικές αρχές όσον αφορά:

  — **Διαχείριση πληροφοριών**·

  — **Αναθεώρηση** και **επικαιροποίηση των εθνικών προτύπων**, όπου κρίνεται σκόπιμο ή αναγκαίο· και

  — **Εκπαίδευση σχετικά με τους κινδύνους από εκρηκτικά** και σύνδεση με την κοινότητα, κατά περίπτωση.

Όλες οι ειδικές επιχειρησιακές δραστηριότητες θα υλοποιούνται, θα παρακολουθούνται και θα αξιολογούνται σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα δράσης κατά των ναρκών (IMAS) που έχουν εγκριθεί από τον ΟΗΕ.

Το εργαλείο ιεράρχησης προτεραιοτήτων του UNIDIR θα χρησιμοποιηθεί για τον προσδιορισμό των ειδικών ανά πλαίσιο δραστηριοτήτων που πρέπει να υλοποιηθούν στο πλαίσιο της παρούσας δράσης, λαμβάνοντας υπόψη:

— Αιτήματα παράτασης βάσει του άρθρου 5 και αποφάσεις της συνόδου των συμβαλλόμενων κρατών·

— Προτεραιότητες που προσδιορίζονται στα λεπτομερή, κοστολογημένα, εθνικά σχέδια δράσης·

— Το επίπεδο και τον βαθμό εθνικής οικειοποίησης που επιδεικνύει το κράτος-στόχος·

— Διαθέσιμοι πόροι·

— Αξιολόγηση κάθε πιθανής άλλης αρωγής που έχει λάβει ή προγραμματίσει το κράτος (από άλλους χορηγούς)· και

— Η πιθανότητα οι δραστηριότητες που στηρίζονται από τη δράση να επιτύχουν αποτελέσματα/επιτυχή έκβαση.

Σε κάθε περίπτωση, οι δραστηριότητες θα βασίζονται στο εκάστοτε πλαίσιο και μπορούν να κλιμακωθούν ή να μειωθούν ώστε να αντιστοιχούν στους πόρους και τη διάρκεια της δράσης.

Μολονότι ο συνδυασμός των επιχειρησιακών δραστηριοτήτων θα καθοριστεί από τις εθνικές συνθήκες, η εμπειρία του UNIDIR και οι διαθέσιμες πληροφορίες από τους επιχειρησιακούς εταίρους της δράσης κατά των ναρκών στην Αφρική δείχνουν ότι στο πλαίσιο αυτής της δράσης θα μπορούσαν να υλοποιηθούν οι ακόλουθες δύο ειδικές ανά πλαίσιο δέσμες δραστηριοτήτων.

Παράδειγμα 1. Ο κατάλογος των επιχειρησιακών δραστηριοτήτων που πρέπει να επιτελέσει η MAG σε μια χώρα με χαμηλό επίπεδο μόλυνσης αλλά λειτουργικά πολύπλοκη θα μπορούσε να περιλαμβάνει:

— Τη διεξαγωγή **μη τεχνικών επιθεωρήσεων**·

— **Κατάρτιση** και ικανότητα του προσωπικού βασισμένη σε **τεχνική επιθεώρηση** και **απεναρκοθέτηση**·

— **Εργασίες επιθεώρησης** και **εκκαθάρισης ναρκοπεδίων** για ακύρωση, μείωση, εκκαθάριση γαιών· και

— **Αναθεώρηση** και **επικαιροποίηση εθνικών προτύπων**.

Θα δοθεί προτεραιότητα σε περιοχές χωρών όπου η εκκαθάριση ναρκοπεδίων επέτρεψε στο κράτος να κινηθεί αποφασιστικά προς εκπλήρωση των υποχρεώσεων βάσει του άρθρου 5 της APMBC. Θα δοθεί επίσης προτεραιότητα σε δραστηριότητες που ενισχύουν με βιώσιμο τρόπο τις ικανότητες των εθνικών αρχών όσον αφορά τον σχεδιασμό, την υποβολή εκθέσεων, περιλαμβανομένης της διαχείρισης πληροφοριών, καθώς και τη διαχείριση υπολειπόμενου κινδύνου.

Παράδειγμα 2. Ο κατάλογος των επιχειρησιακών δραστηριοτήτων που πρέπει να επιτελέσει η MAG σε μια χώρα με σαφώς προσδιορισμένο αλλά εξαιρετικά πυκνό επίπεδο μόλυνσης προς αντιμετώπιση θα μπορούσε να περιλαμβάνει:

— Τη διεξαγωγή **τεχνικών επιθεωρήσεων**·

— **Κατάρτιση** και ικανότητες προσωπικού να στηρίξει τεχνική επιθεώρηση και ικανότητες αποναρκοθέτησης·

— **Ανάπτυξη** κατάλληλων χειροκίνητων και τεχνικών **μέσων**· και

— **Στοχευμένες επιχειρήσεις αποναρκοθέτησης** επιβεβαιωμένων επικίνδυνων περιοχών.

Θα δοθεί προτεραιότητα στη διατήρηση της δυναμικής όσον αφορά την πρόοδο εφαρμογής του άρθρου 5 της APMBC, στη μείωση των κινδύνων σε επίπεδο κοινότητας, καθώς και στην προστασία της πορείας προς την ολοκλήρωση, συμπληρώνοντας παράλληλα τις συνεχιζόμενες προσπάθειες της εθνικής αρχής και, ενδεχομένως, των άλλων διεθνών εταίρων της.

2.2. *Προώθηση και στήριξη της ανταλλαγής γνώσεων και εμπειριών σχετικά με την ανάπτυξη αφρικανικών εθνικών ικανοτήτων προς εφαρμογή των υποχρεώσεων της APMBC*

Το UNIDIR θα διεξαγάγει έρευνα και, μαζί με τους εταίρους του, θα συλλέξει και θα αναλύσει πληροφορίες, περιλαμβανομένων δεδομένων σχετικά με προκλήσεις, αποτελεσματικά μέτρα και διδάγματα που αντλήθηκαν, ώστε τα αφρικανικά συμβαλλόμενα κράτη να μπορέσουν να μειώσουν τον κίνδυνο που ενέχουν οι νάρκες ξηράς κατά προσωπικού στη χώρα τους για να συμβάλουν στην επίτευξη του στόχου 2. Η ανάλυση θα διερευνήσει επίσης τις ευκαιρίες και τις προκλήσεις που προκύπτουν κατά την εφαρμογή μιας ευαίσθητης στην έμφυλη διάσταση και συμπεριληπτικής προσέγγισης. Το UNIDIR θα θεσπίσει ένα ισχυρό πλαίσιο παρακολούθησης, αξιολόγησης και μάθησης για τη συλλογή αυτών των πληροφοριών και δεδομένων και τη διάθεσή τους στα βασικά ενδιαφερόμενα μέρη που συμμετέχουν στη δράση κατά των ναρκών και στη διεθνή κοινότητα γενικότερα. Το κύριο ενδιαφέρον εδώ είναι να δοθεί στα αφρικανικά κράτη και την ήπειρο η δυνατότητα να αναλάβουν την ευθύνη για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων και να δεσμευτούν σε κοινές ευθύνες στην προσπάθεια να απαλλαγεί η Αφρική από νάρκες.

2.2.1. Αποτελέσματα

Το πρώτο αποτέλεσμα είναι η **αύξηση των γνώσεων σχετικά με πρακτικές προσεγγίσεις**, ώστε να μπορέσουν τα αφρικανικά συμβαλλόμενα κράτη να μειώσουν τον κίνδυνο που ενέχουν οι νάρκες ξηράς κατά προσωπικού στη χώρα τους, εκπληρώνοντας τις υποχρεώσεις τους βάσει του άρθρου 5. Το δεύτερο αποτέλεσμα είναι η **αυξημένη επίγνωση του ρόλου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της** κατά τη στήριξη της Αφρικής ώστε να απαλλαγεί από τις επιπτώσεις των ναρκών ξηράς κατά προσωπικού.

2.2.2. Δικαιούχοι και στόχοι

Τα 193 κράτη μέλη του ΟΗΕ, ιδίως **τα αφρικανικά συμβαλλόμενα κράτη της APMBC** [12] **και τα κράτη μέλη της Αφρικανικής Ένωσης** είναι οι κύριοι δικαιούχοι και στόχοι. Το UNIDIR θα απευθυνθεί επίσης στις δομές και τις αντιπροσωπίες της ΕΕ, σε συναφείς οντότητες του ΟΗΕ, άλλους διεθνείς οργανισμούς, περιφερειακούς και υποπεριφερειακούς οργανισμούς, μη κυβερνητικές οργανώσεις και το ευρύ κοινό. Οι τελικοί ωφελημένοι είναι πληθυσμοί, κοινότητες και άτομα, περιλαμβανομένων γυναικών, ανδρών, κοριτσιών και αγοριών, που πλήττονται από τις άμεσες και έμμεσες, αρνητικές και έμφυλες επιπτώσεις των ναρκών ξηράς κατά προσωπικού στις χώρες αυτές στην Αφρική και σε άλλες περιοχές του κόσμου.

2.2.3. Δραστηριότητες και εκροές

Το UNIDIR θα πραγματοποιήσει **ένα εργαστήριο μεταφοράς γνώσεων** για τα αφρικανικά συμβαλλόμενα κράτη της APMBC και θα συντάξει **έκθεση** σχετικά με τα βασικά πορίσματα της δράσης και το εργαστήριο μεταφοράς γνώσεων. Ως τμήμα αυτής της προτεινόμενης δράσης, το Ίδρυμα θα αναπτύξει και θα δημοσιοποιήσει ένα πλαίσιο παρακολούθησης, αξιολόγησης και μάθησης. Το UNIDIR θα αναπτύξει επίσης ένα **εργαλείο ιεράρχησης προτεραιοτήτων**, θα εκδώσει έως και **πέντε ενημερωτικά δελτία** και θα προετοιμάσει και θα δημοσιεύσει έως και **οκτώ ειδησεογραφικά άρθρα** για την πρόοδο που σημειώνουν οι Αφρικανοί δικαιούχοι. Θα φιλοξενήσει επίσης έως και **οκτώ εκδηλώσεις** από κοινού με την ΕΕ για να προκαλέσει ευαισθητοποίηση σχετικά με τη δράση και να διανείμει με στοχευμένο τρόπο τα αποτελέσματα στους κύριους και δευτερεύοντες δικαιούχους και στο κοινό-στόχο. Στη συνέχεια παρέχονται πληροφορίες σχετικά με την προτεινόμενη αλληλουχία αυτών των δραστηριοτήτων και εκροών μέσα στο χρόνο.

[12] Αλγερία, Ανγκόλα, Μπενίν, Μποτσουάνα, Μπουρκίνα Φάσο, Μπουρούντι, Πράσινο Ακρωτήριο, Καμερούν, Κεντροαφρικανική Δημοκρατία, Τσαντ, Κομόρες, Δημοκρατία του Κονγκό, Ακτή Ελεφαντοστού, Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό, Τζιμπουτί, Ερυθραία, Αιθιοπία, Γκαμπόν, Γκάμπια, Γκάνα, Γουινέα, Γουινέα Μπισάου, Κένυα, Λεσότο, Λιβερία, Μαδαγασκάρη, Μαλάουι, Μαλί, Μαυριτανία, Μαυρίκιος, Μοζαμβίκη, Ναμίμπια, Νίγηρας, Νιγηρία, Ρουάντα, Σάο Τομέ και Πρίνσιπε, Σενεγάλη, Σεϋχέλλες, Σιέρα Λεόνε, Σομαλία, Νότια Αφρική, Νότιο Σουδάν, Σουδάν, Εσουατίνι, Τανζανία, Τόγκο, Τυνησία, Ουγκάντα, Ζάμπια, Ζιμπάμπουε. Βλέπε https://treaties.unoda.org/t/mine_ban/participants.

Κατά τους πρώτους 6 μήνες της δράσης, το UNIDIR θα αναπτύξει και θα δοκιμάσει το εργαλείο ιεράρχησης προτεραιοτήτων προς χρήση με τα δικαιούχα κράτη, μεταξύ άλλων κατά τις αρχικές κοινές διασκέψεις επισκόπησης (βλ. 2.1.3 ανωτέρω). Σε όλη τη διάρκεια της δράσης, το UNIDIR, σε συνεργασία με την MAG, θα καταρτίσει πέντε ενημερωτικά δελτία — ένα για κάθε δικαιούχο αφρικανικό κράτος. Κάθε ενημερωτικό δελτίο θα παρέχει πληροφορίες σχετικά με τα αποτελέσματα της χρήσης του εργαλείου ιεράρχησης προτεραιοτήτων του UNIDIR από την αντίστοιχη χώρα και την πρόοδο που έχει σημειώσει προς εκπλήρωση των υποχρεώσεών της βάσει του άρθρου 5 της APMBC. Τα υλικά αυτά μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τα δικαιούχα κράτη και τους εταίρους του UNIDIR στην Αφρική, καθώς και από τη διεθνή κοινότητα δράσης κατά των ναρκών, για να βοηθήσουν τα συμβαλλόμενα κράτη να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους βάσει του άρθρου 5.

Κατά τα τρία έτη που θα διαρκέσει η δράση αυτή, το UNIDIR θα διοργανώνει και θα φιλοξενεί, από κοινού με την ΕΕ, δύο εκδηλώσεις ετησίως στη Γενεύη για να παρουσιάζει την πρόοδο της δράσης και τα πορίσματα της έρευνας για την κοινότητα πολιτικής και πρακτικής της δράσης κατά των ναρκών. Αυτές θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν παράλληλες εκδηλώσεις κατά τη διάρκεια της διασυνοδικής συνεδρίασης για τη διάσκεψη των συμβαλλόμενων κρατών (ΔΣΚ) της APMBC, την ετήσια ΔΣΚ της APMBC, τις διασκέψεις των εθνικών διευθυντών δράσης κατά των ναρκών και των συμβούλων των Ηνωμένων Εθνών ή/και αυτοτελή εκδήλωση. Το UNIDIR θα συντονίζεται και θα συνεργάζεται στενά με την APMBC-ISU για να διασφαλίζει ότι ευθυγραμμίζονται με τυχόν διασκέψεις εξατομικευμένης προσέγγισης και συμβάλλουν σε αυτές. Η τελική παράλληλη εκδήλωση της δράσης αυτής θα πραγματοποιηθεί κατά τη διάρκεια της διασυνοδικής συνεδρίασης για την έκτη διάσκεψη επισκόπησης των συμβαλλόμενων κρατών της APMBC το 2029. Επιπλέον, το UNIDIR θα διοργανώσει και θα φιλοξενήσει, από κοινού με την ΕΕ, εκδηλώσεις στην Αφρική κατά το πρώτο και το τρίτο έτος της δράσης, σε συνεργασία με την Αφρικανική Ένωση (ΑΕ) ή με αφρικανική υποπεριφερειακή οργάνωση. Για να προωθήσει τα βασικά ζητήματα που συζητούνται κατά τις εκδηλώσεις αυτές, το UNIDIR θα προετοιμάζει και θα αναρτά ειδήσεις στον ιστότοπό του. Οι δραστηριότητες και οι εκροές αυτές θα αυξήσουν την ευαισθητοποίηση σχετικά με τον ρόλο της ΕΕ στην προώθηση της συνεργασίας και στη δημιουργία αισθήματος κοινής ευθύνης μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών που εργάζονται για μια Αφρική απαλλαγμένη από τις αρνητικές επιπτώσεις των ναρκών ξηράς κατά προσωπικού.

Κατά το δεύτερο έτος, το UNIDIR θα διοργανώσει και θα φιλοξενήσει, από κοινού με την ΕΕ, εργαστήριο ανταλλαγής πληροφοριών και μεταφοράς γνώσεων στην Αφρική, σε συνεργασία με την ΑΕ ή κάποια υποπεριφερειακή αφρικανική οργάνωση και σε στενό συντονισμό με την APMBC-ISU. Το UNIDIR θα διεξαγάγει έρευνα που θα τροφοδοτήσει το εργαστήριο. Αυτό θα σχεδιαστεί και θα οργανωθεί με τη χρήση ειδικής μεθοδολογίας για να διευκολύνει την ανταλλαγή μεταξύ ομοτίμων εμπειρογνωμόνων σχετικά με προκλήσεις, αποτελεσματικές πρακτικές και καινοτόμες προσεγγίσεις στο πλαίσιο των εργασιών για την ολοκλήρωση του άρθρου 5 στην Αφρική. Στο εργαστήριο θα μετάσχουν 15 αφρικανικά συμβαλλόμενα κράτη της APMBC, μεταξύ των οποίων όσα ολοκλήρωσαν πρόσφατα τις υποχρεώσεις βάσει του άρθρου 5 και όσα επιδιώκουν να τις εκπληρώσουν. Κατά το τρίτο έτος, το UNIDIR θα δημοσιεύσει και θα διανείμει έκθεση η οποία θα παρέχει πληροφορίες που θα προκύψουν από το εργαστήριο και θα χρησιμοποιηθούν από άλλα ενδιαφερόμενα μέρη για να συμβάλουν στην επίτευξη προόδου προς μια Αφρική χωρίς νάρκες.

3. **Συνεργασία με την ΕΕ και ορατότητα**

Η δράση αυτή έχει σχεδιαστεί για τη μόχλευση συνεργειών με άλλες πρωτοβουλίες και δράσεις υπό την ηγεσία της ΕΕ (όπως το έργο APMBC-ISU για τη στήριξη της υλοποίησης του SRAAP ([13]), της EUNPDC ([14]) ή/και άλλα ειδικά έργα που χρηματοδοτεί η ΕΕ). Θα παράσχει ευκαιρίες στην ΕΕ να εδραιώσει περαιτέρω το δημόσιο προφίλ και την ηγετική της θέση στον έλεγχο των συμβατικών όπλων, τη μη διάδοση και τον ανθρωπιστικό αφοπλισμό σε διάφορα επίπεδα. Το UNIDIR θα συνεργάζεται με τις δομές της ΕΕ στις Βρυξέλλες και θα βρίσκεται σε ενεργή επαφή με την Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης της ΕΕ, ως βασικό συνομιλητή, καθώς και με τις μόνιμες αντιπροσωπίες της ΕΕ στον ΟΗΕ στη Γενεύη και τη Νέα Υόρκη. Περαιτέρω, το UNIDIR θα συνεργαστεί επίσης με τις αντιπροσωπίες της ΕΕ σε αφρικανικές χώρες-εταίρους, ξεκινώντας με αρχικές κοινές διασκέψεις επισκόπησης εντός της χώρας (βλ. 2.1.3 ανωτέρω), και σε κράτη που φιλοξενούν σχετικούς αφρικανικούς περιφερειακούς και υποπεριφερειακούς οργανισμούς, για την ανάπτυξη εθνικών ικανοτήτων. Εκτός από τη δημοσίευση γραπτών κειμένων σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ περί ορατότητα (βλ. επίσης κατωτέρω). Η ΕΕ θα είναι ορατή σε όλες τις εκδηλώσεις που συνδιοργανώνονται με το UNIDIR, μεταξύ άλλων κάνοντας εισαγωγικές ή/και τελικές παρατηρήσεις, συντονίζοντας ή συμβάλλοντας ως εμπειρογνώμονας. Το UNIDIR θεωρεί το εργαστήριο ανταλλαγής γνώσεων κατά το δεύτερο έτος και τις δύο εκδηλώσεις κατά το τρίτο έτος της δράσης ως «εμβληματικές» ευκαιρίες για την προώθηση του ηγετικού ρόλου της ΕΕ στην ειρήνη, την ασφάλεια, τη σταθερότητα και τη βιώσιμη ανάπτυξη στην Αφρική.

Εάν δεν συμφωνήσει ή ζητήσει κάτι διαφορετικό η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το UNIDIR θα λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα για να δημοσιοποιήσει το γεγονός ότι το έργο έχει χρηματοδοτηθεί από την ΕΕ, καθώς και για να τονίσει τον ρόλο της ΕΕ στη δράση αυτή. Τα μέτρα αυτά θα εφαρμοστούν σύμφωνα με το Εγχειρίδιο Επικοινωνίας και Προβολής για την Εξωτερική Δράση της Ευρωπαϊκής Ένωσης που έχει καταρτίσει και δημοσιεύσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ([15]). Το έμβλημα και δηλώσεις χρηματοδότησης της ΕΕ θα χρησιμοποιηθούν προς αναγνώριση και διασφάλιση της ορατότητας της ΕΕ. Έτσι θα διασφαλιστεί ότι η χρηματοδοτική στήριξη της ΕΕ για τη δράση είναι ορατή, διαφανής και με σαφές σήμα κατατεθέν.

([13]) Απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2025/781 του Συμβουλίου της ΕΕ, της 14ης Απριλίου 2025, παράρτημα, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202500781

([14]) Απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2025/889 του Συμβουλίου της ΕΕ, της 12ης Μαΐου 2025, παράρτημα, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202500889

([15]) Βλέπε Communication and raising EU visibility: Guidance for external actions (Αναγγελία και αύξηση της ορατότητας της ΕΕ: Κατευθυντήριες γραμμές για τις εξωτερικές δράσεις) – 2022, 16 Σεπτεμβρίου 2024, https://international-partnerships.ec.europa.eu/knowledge-hub/communicating-and-raising-eu-visibility-guidance-external-actions_en#visibility

4. **Συνεργασία και εταιρικές σχέσεις**

Ο οργανισμός που υλοποιεί τη δράση αυτή είναι το UNIDIR. Το UNIDIR θα συνεργαστεί με κράτη μέλη, περιλαμβανομένων των αφρικανικών συμβαλλόμενων κρατών της APMBC και των μελών της Αφρικανικής Ένωσης (ΑΕ), της APMBC-ISU, της ΑΕ και των αφρικανικών περιφερειακών οικονομικών κοινοτήτων, άλλων φορέων των Ηνωμένων Εθνών (όπως το Γραφείο Αφοπλισμού των Ηνωμένων Εθνών, η Υπηρεσία Δράσης κατά των Ναρκών, το Αναπτυξιακό Πρόγραμμα και τα Εθνικά Γραφεία, καθώς και άλλα μέλη της Διυπηρεσιακής Ομάδας Συντονισμού των Ηνωμένων Εθνών για τη Δράση κατά των Ναρκών), άλλων διεθνών οργανισμών και μη κυβερνητικών οργανώσεων και οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών.

Το UNIDIR θα συλλειτουργεί, θα συντονίζεται και θα συνεργάζεται στενά, ιδίως με την APMBC-ISU, κατά την υλοποίηση της παρούσας δράσης, διασφαλίζοντας ότι οι δραστηριότητες και τα αποτελέσματά της τροφοδοτούν ή αξιοποιούν και δημιουργούν και μεγιστοποιούν συνέργειες και συμπληρωματικότητες με το υποστηριζόμενο από την ΕΕ έργο της APMBC-ISU προς στήριξη της υλοποίησης του SRAAP. Καθώς και οι δύο οργανισμοί/οντότητες εδρεύουν στη Γενεύη, θα πραγματοποιούνται τακτικές συνεδριάσεις μεταξύ του UNIDIR και της APMBC-ISU για τον συντονισμό δραστηριοτήτων και εκδηλώσεων. Το UNIDIR θα καλέσει την ISU να πάρει μέρος σε όλες τις εκδηλώσεις που διοργανώνονται και φιλοξενούνται από κοινού με την ΕΕ, θα ενημερώνει δε τακτικά την ISU σχετικά με τις δραστηριότητες και τις εκροές της δράσης.

4.1. *Εποπτεία των εταίρων από το UNIDIR*

Το UNIDIR θα εξασφαλίσει τη συμμετοχή μη κυβερνητικών φορέων δράσης κατά των ναρκών από το υφιστάμενο δίκτυο των εταίρων του με τους οποίους έχει συνάψει συμφωνίες συνεργασίας (δηλαδή μνημόνια συνεννόησης) και οι οποίοι δραστηριοποιούνται σε αφρικανικές δικαιούχους χώρες, ως εταίρων υλοποίησης για την επιτέλεση δραστηριοτήτων στο πλαίσιο του 2.1.3, και θα συμβάλει στην επίτευξη του στόχου 1. Το UNIDIR συμμορφώνεται και εφαρμόζει τους κανόνες και τους κανονισμούς του ΟΗΕ για τη διαχείριση των εταίρων υλοποίησης ([16]). Διαθέτει το σύστημα και τις διαδικασίες για να διαχειρίζεται αποτελεσματικά και αποδοτικά τέτοιους επιχειρησιακούς εταίρους σε αφρικανικές χώρες και να συνεργάζεται μαζί τους. Αυτό περιλαμβάνει πρότυπα για την εφαρμογή μιας προσέγγισης βάσει κινδύνου, προσανατολισμένης στα αποτελέσματα, όσον αφορά τη δέουσα επιμέλεια, την επιλογή, την παρακολούθηση των επιδόσεων, την αξιολόγηση και τη δημοσιονομική εποπτεία.

5. **Διάρκεια της δράσης**

Η διάρκεια υλοποίησης του έργου εκτιμάται σε 36 μήνες.

6. **Φορέας και εταίρος υλοποίησης**

6.1. *Σχετικά με το UNIDIR*

Το UNIDIR είναι αυτόνομο ίδρυμα εντός του συστήματος των Ηνωμένων Εθνών που παρέχει ανεξάρτητη έρευνα, χώρο διαλόγου, συμβουλές, εργαλεία και ανάπτυξη ικανοτήτων σε κράτη και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη σχετικά με κρίσιμα ζητήματα για την ασφάλεια, τον έλεγχο των όπλων, τον αφοπλισμό, περιλαμβανομένου του ανθρωπιστικού αφοπλισμού, και την ανάπτυξη. Η ιστορία του Ιδρύματος, η έρευνα και οι προσπάθειές του για έναν ανθρωπιστικό αφοπλισμό χρονολογούνται από τη δεκαετία του 1990, πριν από την έγκριση και την έναρξη ισχύος της APMBC ([17]). Πριν είκοσι χρόνια, η ΕΕ συνεργάστηκε με το UNIDIR για να διαμορφώσει τις στρατηγικές της όσον αφορά τη δράση κατά των ναρκών, τα εκρηκτικά κατάλοιπα πολέμου και τον προγραμματισμό για τον έλεγχο των φορητών όπλων και του ελαφρού οπλισμού ([18]). Για πάνω από μια δεκαετία, το UNIDIR και η CAAP του συνεργάστηκαν στενά με αφρικανικούς περιφερειακούς εταίρους και κράτη μέλη για να στηρίξουν ανάπτυξη ικανοτήτων και προγραμματισμό προς αντιμετώπιση παράνομων όπλων και μείωση των ζημιών που προκαλούνται από εκρηκτικές απειλές στην αφρικανική ήπειρο. Τα τελευταία χρόνια, το UNIDIR έχει επικεντρώσει τις προσπάθειές του σε αυτόν τον τομέα στην αποτελεσματική καθολίκευση και υλοποίηση των συνθηκών εν γένει, περιλαμβανομένης της APMBC, στη χρήση εκρηκτικών όπλων σε κατοικημένες περιοχές, στις απειλές που θέτουν οι αυτοσχέδιες νάρκες ([19]) και στον ρόλο του φύλου στην αποτελεσματική δράση κατά των ναρκών ([20]). Το Ίδρυμα έχει δεσμευτεί να προωθήσει τους σχετικούς με το φύλο σκοπούς και στόχους που έχει εγκρίνει ο ΟΗΕ και παραμένει αφοσιωμένο στην προώθηση της συμβολής των γυναικών στον αφοπλισμό, περιλαμβανομένου του ανθρωπιστικού αφοπλισμού, της μη διάδοσης, του ελέγχου των όπλων, της ειρήνης και της ασφάλειας, συμβάλλοντας έτσι στο θεματολόγιο ΓΕΑ. Το UNIDIR διατηρεί ισχυρές σχέσεις εμπιστοσύνης και συνεργασία με τα αφρικανικά κράτη, με μοναδική πρόσβαση στο στρατηγικό και επιχειρησιακό επίπεδο διακυβέρνησης. Επωφελείται από εδραιωμένες και ισχυρές εταιρικές σχέσεις με οργανώσεις δράσης κατά των ναρκών που δραστηριοποιούνται σε ολόκληρη την Αφρική. Το UNIDIR αναγνωρίζεται για την ουδετερότητα, την αντικειμενικότητα και την αμεροληψία της έρευνας και των εργασιών του για μείωση των βλαβών που προκαλούνται από τα όπλα. Για τους λόγους αυτούς, το UNIDIR βρίσκεται στην ιδανική θέση και είναι εξοπλισμένο για να επιτύχει το στόχο και τους σκοπούς της δράσης.

([16]) Δημοσιονομικοί κανονισμοί και κανόνες του ΟΗΕ (FFR), Δελτίο του Γενικού Γραμματέα ST/SGB/2018/3 και JIU/REP/2021/4.

([17]) Για περισσότερες πληροφορίες, βλ. Ερευνητικό Ίδρυμα των Ηνωμένων Εθνών για τον Αφοπλισμό (2006) «Disarmament as Humanitarian Action: From Perspective to Practice» (Ο αφοπλισμός ως ανθρωπιστική δράση: από την προοπτική στην πράξη), UNIDIR, Γενεύη, https://unidir.org/files/publication/pdfs/disarmament-as-humanitarian-action-from-perspective-to-practice-288.pdf.

([18]) Ερευνητικό Ίδρυμα των Ηνωμένων Εθνών για τον Αφοπλισμό (2006), «European Action on Small Arms and Light Weapons and Explosive Remnants of War: Final Report» (Ευρωπαϊκή δράση για τα φορητά όπλα και τον ελαφρό οπλισμό και τα εκρηκτικά κατάλοιπα πολέμου: Τελική έκθεση), UNIDIR, Γενεύη, https://unidir.org/publication/european-action-on-small-arms-and-light-weapons-and-explosive-remnants-of-war-final-report/.

([19]) Αυτό περιλάμβανε, για παράδειγμα, την παροχή στήριξης στην προεδρία της Γερμανίας της APMBC σχετικά με το έγγραφο εργασίας για τις νάρκες κατά προσωπικού αυτοσχέδιου χαρακτήρα και τη Σύμβαση για την απαγόρευση των ναρκών κατά προσωπικού, 21MSP-President-Paper-Improvised-AP-Mines.pdf.

([20]) Ερευνητικό Ίδρυμα των Ηνωμένων Εθνών για τον Αφοπλισμό (2023), «Beyond Oslo: Taking Stock of Gender and Diversity Mainstreaming in the Anti-Personnel Mine Ban Convention» (Πέρα από το Όσλο: Απολογισμός της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου και της διαφορετικότητας στη σύμβαση για την απαγόρευση των ναρκών κατά προσωπικού), UNIDIR, Γενεύη.

6.2. *Λίγα λόγια για την MAG*

Η Συμβουλευτική Ομάδα για τις νάρκες (MAG) είναι μια παγκόσμια οργάνωση ανθρωπιστικής δράσης και υπεράσπισης που εντοπίζει, αφαιρεί και καταστρέφει νάρκες ξηράς, πυρομαχικά διασποράς και μη εκραγείσες βόμβες από περιοχές που πλήττονται από συγκρούσεις. Από το 1989, το έργο της MAG έχει στηρίξει άμεσα πάνω από 22 εκατομμύρια ανθρώπους σε περισσότερες από 70 χώρες ώστε να ξαναχτίσουν τη ζωή τους και τα μέσα βιοπορισμού τους μετά τον πόλεμο. Η MAG, η οποία θεωρείται μία από τις σημαντικότερες ανθρωπιστικές οργανώσεις δράσης κατά των ναρκών στον κόσμο, έλαβε το ανθρωπιστικό βραβείο Hilton το 2025 και από κοινού το βραβείο Νόμπελ Ειρήνης το 1997. Η MAG συνεργάζεται στενά με εθνικές αρχές, άλλες διεθνείς ΜΚΟ και τοπικούς εταίρους για να βελτιώσει την αποδοτικότητα, την καινοτομία, την ασφάλεια και την παραγωγικότητα. Η MAG έχει συνάψει επίσημο μνημόνιο συμφωνίας με το UNIDIR καθώς και με μη κυβερνητικές οργανώσεις, όπως το GICHD, η Επιθεώρηση Φορητών Όπλων και η International Alert, και είναι επίσης μέλος του Ευρωπαϊκού Γραφείου Συνδέσμου για την οικοδόμηση της ειρήνης.